

УКРАЇНА

(19) UA (11) 62575 (13) U
(51) МПК (2011.01)
A01C 14/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ РАННЬОЇ

1

(21) u20101012364

(22) 20.10.2010

(24) 12.09.2011

(46) 12.09.2011, Бюл.№ 17, 2011 р.

(72) ЛОМАКІНА НАДІЯ ІВАНІВНА, СЕМЕНЧЕНКО
ОЛЕНА ЛЕОНІДІВНА(73) ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ
ІНСТИТУТУ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ

2

(57) Спосіб вирощування картоплі ранньої, що включає передсадивну обробку бульб, який **відрізняється** тим, що для сортів Веста та Імпала перед висаджуванням бульби пророщують на світлі протягом 10 діб (при температурі 18-20 °С та вологості повітря 75-80 %) з подальшою обробкою розчином гумісолу (1:25), висаджують бульби на краплинному зрошенні з одночасним внесенням мінеральних добрив локально при саджанні дозою $N_{60}P_{60}K_{30}$.

Корисна модель належить до галузі сільського господарства, зокрема до технології вирощування картоплі ранньої.

Відомий спосіб вирощування картоплі ранньої не передбачає пророщування бульб картоплі з подальшою обробкою стимуляторами росту (гумісолом) та локальним внесенням мінеральних добрив.

Відомі способи вирощування картоплі ранньої на основі різних технологій передсадивної обробки бульб (Бойко М. С., Домарацький О. С.; Плешакова Т. С.; Владимиров М. В.), якими встановлено високу ефективність деяких стимуляторів росту рослин і деяких мінеральних добрив при передсадивному обробітку бульб (Кожевникова Н. М., Меркушева М. Г.; Маладаєв А. А., Абашеева Н. Е.).

Пророщування також є одним з відомих способів передсадивної підготовки бульб. Доведено, що чим раніше бульби закладено на пророщування, тим коротшим стає відрізок настання фенологічних фаз: сходів, бутонізації, цвітіння, бульбоутворення. (Кустарев А. И.; Плешакова Т. С.; Кадаркина В. Ф.). Виявлено, що в різних кліматичних та ґрунтових умовах вирощування, передсадивна обробка бульб підвищує врожайність картоплі ранньої.

При вирощуванні картоплі ранньої в умовах сухостепової зони Забайкалля передсадивна обробка бульб розчином сульфату лантану $La_2(SO_4)_3$ в середньому збільшує врожайність на 10-13 % у порівнянні з контролем; вихід товарних бульб - на 5-6 %; окрім того підвищується вміст крохмалю і сухої речовини (Маладаєв А. А., Абашеева Н. Е.).

Дослідами вчених встановлено висока ефективність сумісного застосування макро- і мікроеlementів та стимуляторів росту для передсадивної обробки бульб ранніх сортів картоплі (Будин К. З.).

Від правильного застосування мінеральних добрив, які мають вагомe значення в одержанні високих врожаїв картоплі при зрошенні, залежить як рівень врожаю, так і його якість (Федотова Л. С., Тимошина Н. А.). Відомо, що в умовах півдня України на темно-каштанових середньосуглинкових слабосолонцюватих ґрунтах в умовах зрошення найбільш ефективним є внесення 120 кг д. р. азотних добрив та 90-120 кг д. р. фосфорних і калійних (Бенюх Б. О.).

Дослідами, проведеними в умовах середньої полоси Росії встановлено, що ефективність мінеральних добрив збільшується до певного порогу, яким виявилось внесення $N_{120}P_{120}K_{150}$. Окупність 1 кг д. р. мінеральних добрив незалежно від доз становила 17-19 кг бульб (Молякo А. А.).

В ДДС ІОБ НААН вивчали різні дози мінеральних добрив під ранню картоплю за різних попередників: гороху, капусти ранньої, пару. Найвищий врожай картоплі ранньої по всіх попередниках одержали при внесенні дозою $N_{60}P_{60}K_{30}$.

На основі одержаних вченими даних правильний підбір ранньостиглих сортів для вирощування в умовах тієї чи іншої ґрунтово-кліматичної зони має першорядне значення (Вітенко В. А., Куценко В. С., Власенко М. Ю.).

Однак, існуюча технологія вирощування картоплі ранньої не передбачає передсадивного обробітку бульб стимуляторами росту для конкрет-

(19) UA (11) 62575 (13) U

ного сорту, внесення мінеральних добрив локально, краплинного зрошення. А отже, виникає необхідність підбору ранньостиглих сортів картоплі, здатних давати врожаї високої якості в умовах північного Степу України на краплинному зрошенні.

Суть корисної моделі полягає в тому, що вирощування сортів картоплі ранньої з використанням передсадивної підготовки бульб здійснюють методом пророщування на світлі протягом 10 діб (при температурі 18-20 °С та вологості повітря 75-80 %) з обробкою гумісолом (1:25), з внесенням мінеральних добрив дозою $N_{60}P_{60}K_{30}$ (локально при саджанні), використанням краплинного зрошення.

Корисна модель має ряд переваг: 1) у зоні північного Степу України найбільш продуктивними є сорти Веста і Імпала, які найбільш стійкі проти хвороб і здатні давати більшу віддачу раннього врожаю (на 30-50 % від інших) на краплинному зрошенні; 2) при вищезазначеній підготовці посадкового матеріалу врожайність зростає на 35 % в порівнянні з контролем, рівень рентабельності підвищується на 92 %.

Спосіб здійснюється наступним чином:

В зоні північного Степу України загальноприйнята технологія вирощування картоплі ранньої полягає в наступному: після збирання попередника проводять два лущення стерні дисковим лущильником на глибину 6-8 см, оранку зябу глибиною 25-27 см, ранньовесняне боронування глибиною 6-

8 см, фрезерування поля, нарізку гребенів. Мінеральні добрива дозою $N_{60}P_{60}K_{30}$ вносять врозкид під оранку зябу. Зрошення дощуванням.

Догляд за посівами складається з внесення ґрунтових і післясходових гербіцидів, згідно з "Переліком пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні".

Різниця полягає в наступному:

Приклад 1. Загальноприйнята технологія вирощування картоплі ранньої:

- висаджування бульб непророщених, необроблених стимуляторами росту рослин;
- внесення мінеральних добрив восени дозою $N_{60}P_{60}K_{60}$ врозкид під оранку зябу;
- зрошення дощуванням;
- висаджування несортного посадкового матеріалу, не адаптованого до умов зони північного Степу України.

Приклад 2. Удосконалена технологія вирощування картоплі ранньої:

- внесення мінеральних добрива вносити локально при саджанні дозою $N_{60}P_{60}K_{30}$;
- висаджування бульб, пророщених на світлі протягом 10 діб з послідуною обробкою гумісолом (бульби пророщують при t 18-20 °С, вологості повітря 75-80 % та обробляють гумісолом (1:25) безпосередньо в день висаджування);
- краплинне зрошення;
- висаджування сортів картоплі ранньої Веста та Імпала, які найбільш адаптовані до умов північного Степу України.

Таблиця

Економічна ефективність застосування нових елементів в технології вирощування картоплі ранньої

Показник	Без добрив (абсолютний контроль)	Загальноприйнята технологія	Удосконалена технологія
Урожайність, т/га	14	15	18,85
Окупність 1 кг добрив приростом урожаю, кг	-	4,7	11,3
Повна собівартість, грн.	4560	4630	4720
Ціна реалізації, грн. /т	1000	1000	1000
Виручка від реалізації, грн.	14000	15000	18850
Прибуток, грн.	9440	10370	14130
Рівень рентабельності, %	207	224	299

Відповідно до одержаних даних (таблиця), удосконалена технологія вирощування картоплі значно перевищує контроль та загальноприйняту технологію за рядом показників. Аналіз отриманих даних свідчить про доцільність застосування сортів, адаптованих до умов вирощування в північному Степу України, передсадивної обробки, стимуляторів росту, внесення мінеральних добрив у певному співвідношенні N:P:K. Найбільш ефективним при вирощуванні картоплі ранньої є пророщення та обробки бульб гумісолом, локальний спосіб внесення мінеральних добрив.

Джерела інформації:

1. Картопля /За редакцією В. А. Вітенка., В. С. Куценка. - Київ: Урожай., 1990.-254 с
2. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні / Державна служба з ох-

рони прав на сорти рослин України. - К.: ТОВ Алефа, 2010. - С. 111-116.

3. Кустарев А. И. Как получить самый ранний картофель / А. И. Кустарев // Картофель и овощи. - № 7.-2000. - С. 5.

4. Плешакова Т. С. Как подготовить клубни к посадке / Т. С. Плешакова // Картофель и овощи. - № 2.-2002. - С. 12.

5. Владимиров М. В. Прорастивание клубней и площадь питания влияют на урожай / М. В. Владимиров // Картофель и овощи.-2001. - № 5. - С. 35.

6. Кадаркина В. Ф. Ранний картофель в Хакасии / В. Ф. Кадаркина // Картофель и овощи. - № 2.-2001. - С. 15.

7. Бойко М. С., Домарацький О. С. Вплив передсадивної обробки бульб захисно-стимулюючим

розчином на урожай картоплі / М. С. Бойко, О. С. Домарацький // Зрошуване землеробство.-1981. - Вип. 26. - С. 52.

8. Будин К. З. Сорта картофеля для ранней и двуурожайной культуры / К. З. Будин // № 2.-1994. - С6.

9. Федотова Л. С. Роль удобрений в формировании урожая и улучшении качества продукции / Л. С. Федотова, Н. А. Тимошина, М. А. Новиков // Картофель и овощи.-2002. - № 5. - С. 8.

10. Бенюх Б. О. Вплив підвищених доз мінеральних добрив на врожай картоплі весняного садіння та її якість. / Б. О. Бенюх // Зрошуване землеробство.-1975. - № 20. - С. 84-87.

11. Молявко А. А. Оптимальные севообороты и системы удобрения -главные элементы интенсивной технологии. / А. А. Молявко - 2002. - № 3. - С. 24.